

9. třída Český jazyk 7. část

- dnes nejprve začneme literaturou, tedy naší páteční literární historií, poznámky si opět můžete přepsat, nebo vytisknout
- na konci poznámek máte jen jeden krátký úkol z mluvnice
- pokud byste si chtěli doma číst a své knihy už máte přečtené, můžete využít iniciativu knihoven na stránkách <https://protiviru.knihovny.cz/>. Naleznete zde mnoho děl volně k dispozici pro čtení na pc, tabletu apod.
- blatenská knihovna navíc nabízí službu **5 knih ke dveřím**, jste-li čtenářem této knihovny, můžete je kontaktovat telefonicky nebo mailem, požádat o půjčení knih (max. 5 na osobu) a oni vám je připraví v domluvený čas ke vchodu knihovny k vyzvednutí, pokud jsou tedy k dispozici. Knihy pouze půjčují, zpět je budou brát až po ukončení těchto opatření, protože budou muset zajistit desinfekci knih.

Literatura přelomu 19. a 20. století

- velký vliv evropské literatury (ang., fr., rus.), dochází k rozvoji společnosti, průmyslu, politiky
- různé směry působí současně spolu s dřívějším realismem
- rozvoj nových směrů ukončila 1. světová válka
- dřívější vliv – fr. realismus – Flaubert, Balzac
  - naturalismus – Zola
  - rus. realismus – Tolstoj, Dostojevskij

Symbolismus

- vliv – fr. **Baudelaire, Verlaine**
- staví na **ukrytých symbolech**, verše **náročné, mnohoznačné**
- symbol – např. holubice = mír, srdce = láska

O. Březina – Svítání na západě – bás. sb.

Dekadence

- vliv – ang. **Wilde**
- literární směr i životní styl – obrat do psychiky, do minulosti, aristokratická stylizace
- staví na **pocitech marnosti, osamění, rozkladu**, nudy, zoufalství

K. Hlaváček – Pozdě k ránu – bás. sb.

J. Karásek ze Lvovic – Gotická duše

Impresionismus

- nejprve ve výtvarném umění – fr. malíři Degas, Monet, Renoir

- staví na **zachycení okamžitých smyslových dojmů, nálad, pocitů**, hudebnosti díla
- zdůraznění lyrické složky děl, vnímat bez kontroly rozumu

F. Šrámek – Stříbrný vítr – román

Vitalismus

- směr reaguje na hrůzy války, **vyjadřuje radost ze života, oslavuje lásku**, přírodu, každodenní **obyčejný život**

F. Šrámek – Modrý a rudý – bás. sb.

mimo směry

P. Bezruč – napsal jedinou básnickou sbírku, spojuje v ní více směrů – realismus, symbolismus

- **Slezské písně** – hlavní formou je **sociální balada** – složité lidské osudy v rodném Slezsku, národnostní a sociální útlak

- básně – **Ostrava, Maryčka Magdónova**

1. světová válka v literatuře a meziválečná tvorba

- uplatňovala se spíše tvorba **poezie** – rychleji se tvoří, snadněji se šíří
- **próza** byla až **reakce** na válku
- **přístup** – jako legionáři ve válce, nebo zůstali doma
  - **legionáři** – hlavně popis **akce**
  - **domácí** autoři – nejen boj, **vztahy, dojmy**, ...

Autoři

František Langer – dramatik, legionář

- témata – legie, zločin, vina, trest

- Jízdní hlídka – drama; oslava hrdinství

Jaroslav Hašek – spisovatel, novinář

- Osudy dobrého vojáka Švejka za světové války – doslovně plní rozkazy – odhaluje hloupost vojny a války

Meziválečná poezie

- reakce na válku – několik **nových směrů**

1) vitalismus – viz. předchozí poznámky

2) proletářská poezie – umění pomůže nastolit spravedlivý společenský řád, hlavní je dělník, literatura vyzývá k boji

- Jiří Wolker – Těžká hodina – sociální balady

3) poetismus – pouze **český** směr – hravost, volnost, témata exotických zemí, cirkusů, techniky

- Vítězslav Nezval – Pantomima

- Jaroslav Seifert – Na vlnách T.S.F.

Meziválečná próza

- mezi válkami se témata prózy měnila, od reakce na 1. SV k novým tématům – současný život i minulost

Autoři

Ivan Olbracht – náměty z minulosti

- Nikola Šuhaj loupežník

Karel Poláček – náměty ze sportu

- Muži v ofsajdu

Karel Čapek – ze současnosti – obyčejné životy

- Povídky z jedné kapsy, Povídky z druhé kapsy

- vize budoucnosti – **RUR** – drama, poprvé slovo robot

- Válka s mloky – ovládnutí světa mloky

- **domácí úkol** – **uč. s. 30 – cv. 10** – vypracujete jazykový rozbor souvětí

Odevzdání úkolů ke kontrole

Hotový rozbor pošlete mailem na adresu hafernikova@zskasejovice.cz do **čtvrťka 30. 4.**